

Newsletter Μαΐου

Φίλες, φίλοι και μέλη του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών,

το σημερινό σημείωμα ξεκινάει, για ακόμη μία φορά, με μία αναφορά σε άλλη μια σημαντική δράση της [Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας και Αποκαταστάσεως Αναπήρων Προσώπων](#), της γνωστής ΕΛΕΠΑΠ, η οποία υλοποιείται από την εξειδικευμένη [Μονάδα Νευροψυχολογίας και Αποκατάστασης Εγκεφαλικών Βλαβών](#) της. Σε συνεργασία με την Τράπεζα Πειραιώς, το πρωτοποριακό πρόγραμμα «[BRAVE IN - Επιστροφή στην Παραγωγικότητα](#)» απευθύνεται σε νέες και νέους ηλικίας από 18 έως 35 ετών, που έχουν υποστεί εγκεφαλική βλάβη και επιθυμούν να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας.

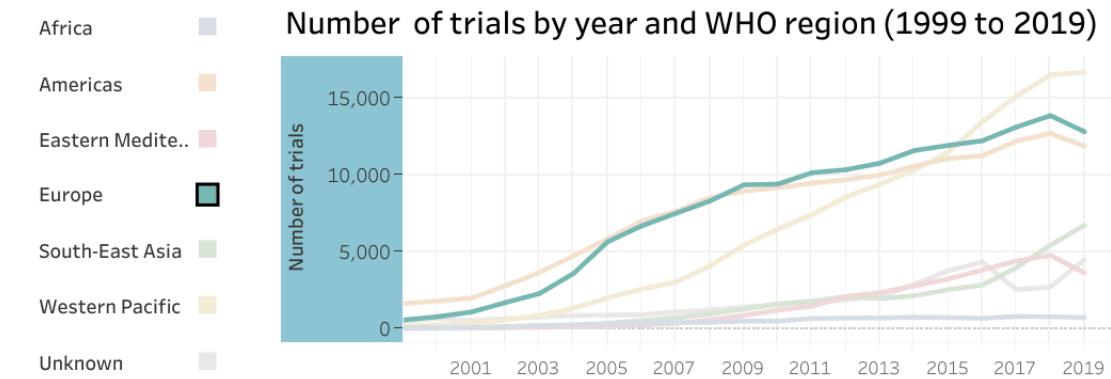
Βασικός στόχος της δράσης η οποία υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος EQUALL της [Τράπεζας Πειραιώς](#), είναι η ενδυνάμωση, η επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση νέων μετά από εγκεφαλική βλάβη, καθώς και η συνεργασία με εργοδότες για την αποτελεσματική εργασιακή προσαρμογή τους. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που συνδυάζει την ολιστική νευροψυχολογική παρέμβαση με την επαγγελματική συμβουλευτική και την υποστήριξη της προσαρμογής στην εργασία των συμμετεχόντων, σε συνεργασία με τον εργοδότη.

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι 6 μήνες και απευθύνεται σε νέες και νέους που διαμένουν στην Αττική. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι δωρεάν. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο www.bravein.gr έως τις 11 Ιουνίου 2023. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο tbi@elepar.gr και στο 2107227758.

Κάθε χρόνο, με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κλινικών μελετών, η 20η Μαΐου αποτελεί μία ευκαιρία να τονιστεί η συμβολή των κλινικών μελετών και της έρευνας στην πρόοδο της Ιατρικής επιστήμης και στη βελτίωση της ποιότητας υγείας των ασθενών μας. Η κλινική έρευνα στην Ιατρική, έχοντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο, εξασφαλίζει την ανάπτυξη καινοτόμων θεραπειών, η σημασία των οποίων αντικατοπτρίζεται ξεκάθαρα στη σημαντική παράταση του προσδόκιμου ζωής το οποίο έχει επιτευχθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Η διεξαγωγή των κλινικών μελετών βασίζεται σε ένα σύνθετο οικοσύστημα το οποίο περιλαμβάνει τις ρυθμιστικές αρχές, τους ερευνητικούς φορείς, το επιστημονικό και ερευνητικό προσωπικό, τους ασθενείς και τις ενώσεις ασθενών, τους χορηγούς, τις CROs. Επιπρόσθετα, οι κλινικές μελέτες αποτελούν μια ραγδαίως αναπτυσσόμενη αγορά, η οποία το 2021 έφτασε στα €12 δισεκατομμύρια στην Ευρώπη και αναμένεται να εμφανίσει σύνθετο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 5.7% από το 2022 έως το 2030. Τα τελευταία χρόνια οι κλινικές μελέτες έχουν αναπτυχθεί αρκετά στην Ελλάδα, ωστόσο ακόμη υστερούν από τον

Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Πέρα από τα σημαντικά οφέλη στην εξέλιξη νέων θεραπειών, η περαιτέρω προώθηση των κλινικών μελετών στην Ελλάδα θα ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και θα οδηγήσει στη δημιουργία περισσότερων καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας.

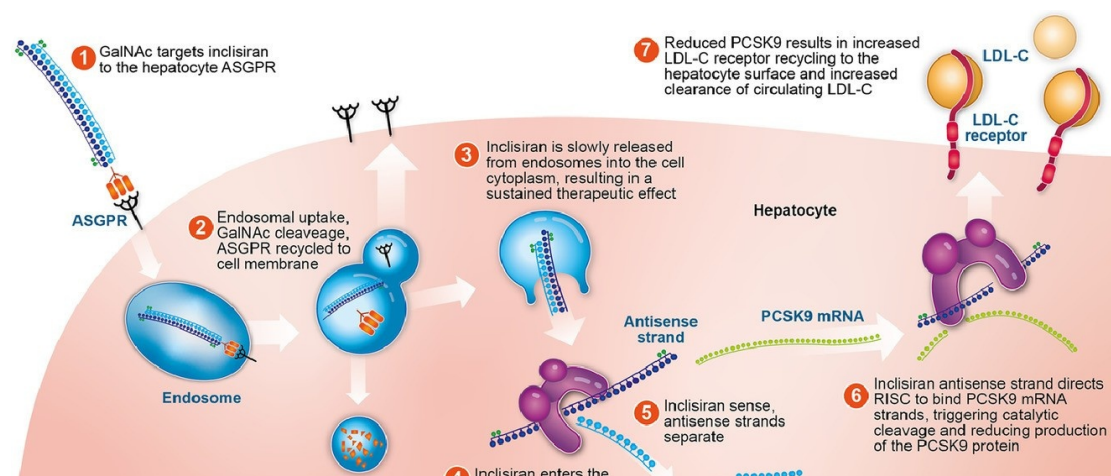

Η θεραπευτική φανέλα που έχουμε στη διάθεσή μας για να μειώσουμε την LDL χοληστερόλη στους ασθενείς μας και να πετύχουμε το διττό θεραπευτικό στόχο της τιμής της LDL <55mg/dl σε συνδυασμό με μείωση >50% σε σχέση με την αρχική τιμή της, έχει πλέον εμπλουτιστεί εδώ και ένα μήνα. Στις ήδη διαθέσιμες επιλογές των στατινών, της εξετιμίμπης, και των μονοκλωνικών αντισωμάτων έναντι της PCSK9, έχει πλέον προστεθεί και η **ινκλισιράνη**, ένα μικρό παρεμβαλλόμενο ριβονουκλεϊκό οξύ το οποίο αναστέλλει την ηπατική σύνθεση της PCSK9 και επομένως αυξάνει την ανακύκλωση και έκφραση των LDL υποδοχέων στην επιφάνεια των ηπατοκυττάρων, οι οποίοι με τη σειρά τους αυξάνουν την ηπατική πρόσληψη της LDL και μειώνουν τα επίπεδα της στην κυκλοφορία.

Η ανάπτυξη της ινκλισιράνης βασίστηκε στο **πρόγραμμα μελετών ORION**, το οποίο έδειξε ότι η ινκλισιράνη μειώνει την LDL χοληστερόλη κατά 50-55% σε σχέση με το εικονικό φάρμακο, με συγκρίσιμο προφίλ ασφάλειας. Χορηγείται με υποδόρια ένεση κάθε έξι μήνες, κάτι το οποίο προφανώς μεγιστοποιεί τη συμμόρφωση των ασθενών.

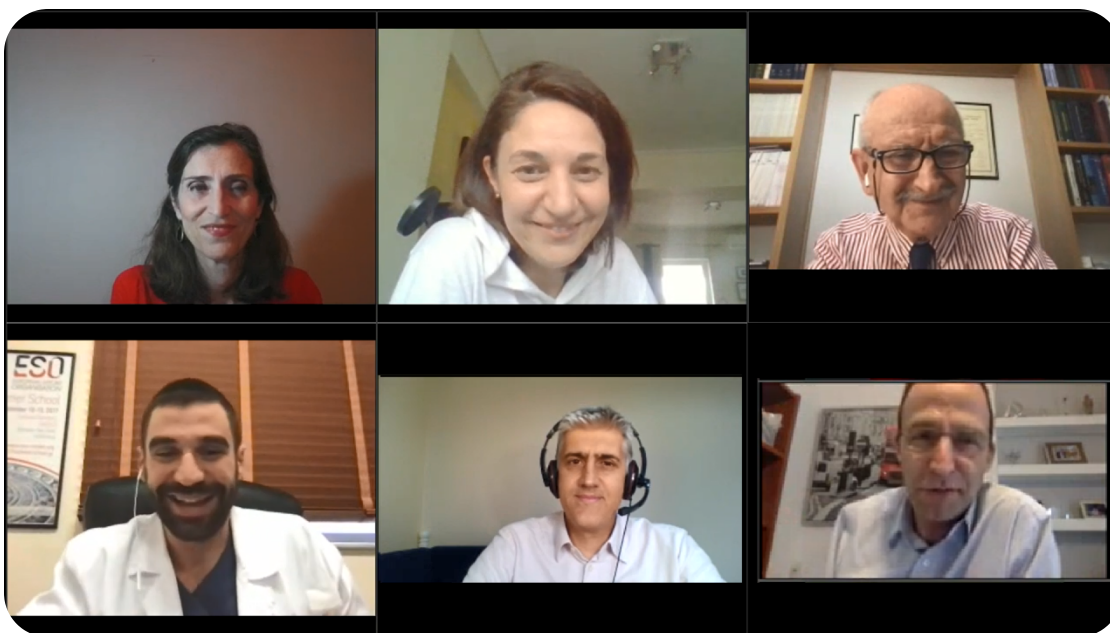
Η ινκλισιράνη ενδείκνυται σε ενήλικες με πρωτοπαθή υπερχοληστερολαιμία ή μικτή δυσλιπιδαιμία, οι οποίοι δεν έχουν καταφέρει να πετύχουν τους θεραπευτικούς στόχους της LDL με τη μέγιστη ανεκτή δόση στατίνης ή με το συνδυασμό στατίνης με άλλες θεραπείες μείωσης των επιπέδων των λιπιδίων. Επίσης, ενδείκνυται ως μονοθεραπεία σε ασθενείς που δεν μπορούν να λάβουν στατίνη λόγω αντένδειξης ή δυσανεξίας.

Η ινκλισιράνη αποζημιώνεται πλέον με μηδενική συμμετοχή, μπορεί να συνταγογραφηθεί μέσω της ΗΔΙΚΑ, και διατίθεται από τα φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ μετά από έγκριση μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής προέγκρισης.

Στις 16 Μαΐου ολοκληρώθηκε η φετινή σειρά των διαδικτυακών εκπαιδευτικών σεμιναρίων μας. Σε αυτό το όγδοο webinar, επικεντρωθήκαμε στα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια στους νέους, και συζητήσαμε σχετικά με τις αιτίες τους και την διαγνωστική προσέγγιση με τον [Κωνσταντίνο Βέμμο](#), Επίτιμο Πρόεδρο του Οργανισμού μας, την [Ανδρονίκη Πλωμαρίτογλου](#), Νευρολόγο στο Νοσοκομείο Υγεία, την [Αργυρώ Τουντοπούλου](#), Νευρολόγο στην Νευρολογική Κλινική του Αιγινήτειου Νοσοκομείου, τον [Δημήτριο Σαγρή](#), Παθολόγο στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας και τον [Γεώργιο Γιαννακούλα](#), Αναπληρωτή Καθηγητή Καρδιολογίας ΑΠΘ.

Το video της συζήτησης είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Όπως κάθε μήνα, ανατρέχουμε στο πρόσφατο [Πανελλήνιο Συνέδριό](#) μας και αναδεικνύουμε διακεκριμένες ομιλίες. Για αυτόν τον μήνα, έχουμε επιλέξει την παρουσίαση της [Ελένης Κορομπόκη](#), Παθολόγου στη Θεραπευτική Κλινική ΕΚΠΑ, με θέμα την αναστροφή της δράσης των αντιπηκτικών φαρμάκων σε ασθενείς με ενδοκράνια αιμορραγία, στην οποία παρουσιάζει όλες τις διαθέσιμες επιλογές που έχουμε όπως το [σύμπλεγμα προθρομβίνης](#), το [idarucizumab](#) και το [andexanet alfa](#).

Το video της παρουσίασης είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών
Hellenic Stroke Organization

**6^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΩΝ**

9 - 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023, ΑΘΗΝΑ
Ξενοδοχείο
DIVANI CARAVEL

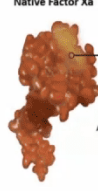

Ε. Κορομιοτάκη

Andexanet Alfa: Recombinant Modified Human Factor Xa

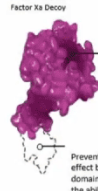
- Specifically designed to reverse anticoagulant effects of FXa inhibitors
- Acts as a FXa decoy to bind molecules that target and inhibit FXa

Native Factor Xa

Active site

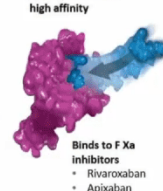
Andexanet Factor Xa Decoy

Lacks FXa catalytic activity as a result of changing serine to alanine in active site

Prevents anticoagulant effect by removing GLA domain, which eliminates the ability of the protein to assemble into the prothrombinase complex

Rapidly binds with high affinity

Binds to FXa inhibitors

- Rivaroxaban
- Apixaban
- Edoxaban
- Enoxaparin

Lu G, et al. *Nature Med.* 2013;19:446-451.

Τε συνεργασία με:

Παρακάτω συνοψίζουμε δύο σημαντικές κλινικές μελέτες τα αποτελέσματα των οποίων ανακοινώθηκαν πρόσφατα, τη μελέτη ARCADIA και τη μελέτη ELAN.

The AtRial Cardiopathy and Antithrombotic Drugs In prevention After cryptogenic stroke randomized trial: tha ARCADIA trial

Προφορική ανακοίνωση στο European Stroke Organization Conference

Η μελέτη ARCADIA είναι μια investigator-initiated πολυκεντρική κλινική μελέτη με σκοπό να ελέγξει εάν η αγωγή με απιξαμπάνη πλεονεκτεί έναντι της αγωγής με ασπιρίνη σε ασθενείς με εμβολικό εγκεφαλικό επεισόδιο απροσδιόριστης προέλευσης (ESUS) και ενδείξεις κοιλιακής καρδιοπάθειας, και συγκεκριμένα ≥ 1 από τους εξής δείκτες: P-wave terminal force $>5000 \mu V \times ms$ στην απαγωγή V1, NT-proBNP $> 250 \text{ pg/mL}$, και left atrial diameter index $\geq 3 \text{ cm/m}^2$ στο ηχωκαρδιογράφημα. Συνολικά συμπεριλήφθηκαν 1015 ασθενείς από 185 κέντρα στις ΗΠΑ και τον Καναδά μεταξύ 2018 και 2022, και η μελέτη διεκόπη πρόωρα μετά από προγραμματισμένη ενδιάμεση ανάλυση. Η μέση ηλικία ήταν τα 68 έτη και ο μέσος όρος παρακολούθησης ήταν 1.8 έτη. Σε σύγκριση με την ασπιρίνη, η απιξαμπάνη δεν μείωσε τον κίνδυνο της πρωτογενούς έκβασης της υποτροπής του αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου (HR, 1,00; 95% CI, 0,64-1,55) ή τα δευτερογενή τελικά σημεία του ισχαιμικού εγκεφαλικού ή της περιφερικής εμβολής (HR, 0,92; 95% CI, 0,59-1,44). Η απιξαμπάνη δεν αύξησε τον κίνδυνο μείζονος αιμορραγίας (HR, 1,02; 95% CI, 0,29-3,51) ή τη θνησιμότητα από όλες τις αιτίες (HR, 1,53; 95% CI, 0,63-3,74). Συμπερασματικά, η απιξαμπάνη δεν πλεονεκτεί έναντι της ασπιρίνης σε ασθενείς με ESUS και ενδείξεις κοιλιακής καρδιοπάθειας.

Early versus Later Anticoagulation for Stroke with Atrial Fibrillation: the ELAN trial New England Journal of Medicine 2023 / <https://doi.org/10.1056/NEJMoa2303048>

Η ELAN ήταν μία investigator-initiated κλινική μελέτη σε 103 κέντρα σε 15 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, με σκοπό να μελετήσει την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα της πρώιμης έναντι της μεταγενέστερης έναρξης των άμεσα δρώντων αντιπηκτικών (DOACs) σε άτομα με κοιλιακή μαρμαρυγή που είχαν οξύ ισχαιμικό

εγκεφαλικό επεισόδιο. Οι ασθενείς επιλέχθηκαν τυχαία σε αναλογία 1:1 σε πρώιμη αντιπηκτική αγωγή (εντός 48 ωρών μετά από ελαφρύ ή μέτριο εγκεφαλικό επεισόδιο ή την ημέρα 6 ή 7 μετά από μείζον εγκεφαλικό επεισόδιο) ή μεταγενέστερη αντιπηκτική αγωγή (ημέρα 3 ή 4 μετά από ελαφρύ εγκεφαλικό επεισόδιο, ημέρα 6 ή 7 μετά από μέτριο εγκεφαλικό επεισόδιο ή ημέρα 12, 13 ή 14 μετά από μείζον εγκεφαλικό επεισόδιο). Το πρωτεύον τελικό σημείο ήταν μια σύνθεση υποτροπιάζοντος ισχαιμικού εγκεφαλικού επεισοδίου, περιφερικής εμβολής, μείζονος εξωκρανιακής αιμορραγίας, συμπτωματικής ενδοκρανιακής αιμορραγίας ή αγγειακού θανάτου εντός 30 ημερών μετά την τυχαιοποίηση.

Από τους 2013 ασθενείς που συμπεριλήφθηκαν στη μελέτη (37% με ελαφρύ εγκεφαλικό επεισόδιο, 40% με μέτριο εγκεφαλικό επεισόδιο και 23% με μείζον εγκεφαλικό επεισόδιο), 1006 τυχαιοποιήθηκαν σε πρώιμη και 1007 σε μεταγενέστερη αντιπηκτική αγωγή. Το πρωτεύον τελικό σημείο εκδηλώθηκε σε 29 συμμετέχοντες (2,9%) στην ομάδα πρώιμης θεραπείας και σε 41 συμμετέχοντες (4,1%) στην ομάδα μεταγενέστερης θεραπείας (risk difference, -1,18 ποσοστιαίες μονάδες, 95% διάστημα εμπιστοσύνης [CI], -2,84 έως 0,47) στη διάρκεια των πρώτων 30 ημερών. Υποτροπιάζον ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο εμφανίστηκε σε 14 συμμετέχοντες (1,4%) στην ομάδα πρώιμης θεραπείας και σε 25 συμμετέχοντες (2,5%) στην ομάδα μεταγενέστερης θεραπείας (odds ratio, 0,57, 95% CI, 0,29 έως 1,07) στις 30 ημέρες και σε 18 συμμετέχοντες (1,9%) και 30 συμμετέχοντες (3,1%), αντίστοιχα, στις 90 ημέρες (odds ratio, 0,60, 95% CI, 0,33 έως 1,06). Συμπτωματική ενδοκρανιακή αιμορραγία εμφανίστηκε σε 2 συμμετέχοντες (0,2%) και στις δύο ομάδες στις 30 ημέρες.

Συμπερασματικά, η συχνότητα εμφάνισης υποτροπιάζοντος ισχαιμικού εγκεφαλικού επεισοδίου, συστηματικής εμβολής, μείζονος εξωκρανιακής αιμορραγίας, συμπτωματικής ενδοκρανιακής αιμορραγίας ή αγγειακού θανάτου στις 30 ημέρες εκτιμήθηκε ότι κυμαίνεται από 2,8 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα έως 0,5 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα με πρώιμη από ό, τι με μεταγενέστερη χρήση DOACs.

Τέλος, σας ενθαρρύνουμε να μας πλαισιώσετε στον Ελληνικό Οργανισμό Εγκεφαλικών και να συνδράμετε στο στόχο μας να μειώσουμε την επίπτωση και τις συνέπειες των αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων στην Ελλάδα και την Κύπρο μέσω της αποτελεσματικότερης πρόληψης, αντιμετώπισης και αποκατάστασης.

Πληροφορίες για την διαδικασία και τις προϋποθέσεις εγγραφής ως μέλος του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών μπορείτε να βρείτε στο www.stroke.gr, και ειδικότερα [εδώ](#).

Με εγκάρδιες ευχές.

Γεώργιος Ντάιος
Πρόεδρος Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών

Subscribe to this newsletter

Visit us on social media:

If you want to unsubscribe, click [here](#).

DELIVERED USING

Sender